

PREVENCIJA INFEKCIJA U ORTOPEDSKOJ HIRURGIJI - ISTORIJSKI PRIKAZ

*Milena Ilić, Branko Ristić, Zorica Jovanović
Medicinski fakultet u Kragujevcu*

SAŽETAK

Bolničke infekcije stare su koliko i bolnice. Od najstarijih vremena do 19. veka, infekcije operativnog mesta predstavljale su najveću prepreku razvoju hirurgije. Infekcije su bile vodeći uzrok smrti pacijenata u bolnicama, gde se oko 80% operacija završavalo "bolničkom gangrenom", sa smrtnošću do 50%.

Od Hipokrata do danas, brojna otkrića medicinske nauke doprinela su unapređenju saznanja o infekcijama operativnog mesta. Ideja da infekcije prouzrokuju žive klice predstavljala je povod za uvođenje obaveznog pranja i dezinfekcije ruku u hirurškoj praksi. Uvođenjem čišćenja i dezinfekcije rane karbolnom kiselinom kod složenih preloma, rane su lečene bez supuracije, što je otklonilo rizik od amputacija i dovelo do dramatičnog smanjenja mortaliteta posle amputacija sa 45% na 15%. Stalnu prisutnost mikroba u okolini, na svim stvarima i ljudima, prihvataju i lekari u svom hirurškom radu i metode asepsa (sterilizacija parom za instrumente i drugu medicinsku opremu, upotreba sterilne odeće i kape, maske od gaze i rukavica) postaju sastavni deo hirurških intervencija. Otkrićem penicilina, antibiotska profilaksa predstavlja najuspešniji model antiseptice, omogućavajući dalju redukciju postoperativnih infekcija. Krajem 20. veka, 77% smrtnih ishoda kod hirurških pacijenata sa infekcijom operativnog mesta dovodi se u vezu sa infekcijom, a rizik od smrtnog ishoda je 2,2 puta veći nego kod pacijenata koji nemaju infekciju.

I danas, savremena saznanja pokazuju da je bolnicu bez rizika nemoguće kreirati. Smatra se da se jedna trećina svih bolničkih infekcija može prevenirati kroz dobro organizovane programe prevencije.

Ključne reči: *infekcije operativnog mesta, ortopedska hirurgija, prevencija, istorija medicine*